

## บทที่ 5

### การพัฒนาโปรแกรมช่วยตัดสินใจ

#### 5.1 โครงสร้างของโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรมช่วยตัดสินใจจะพัฒนาบนโปรแกรม Microsoft Access 2003 เวอร์ชัน ภาษาไทย ซึ่งเป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน โครงสร้างของโปรแกรมช่วยตัดสินใจสามารถเขียนได้ดังรูป 5.1



รูป 5.1 โครงสร้างโปรแกรมช่วยตัดสินใจ

### 5.1.1 ฟอร์มรับข้อมูลของทางหลวง และผลประโยชน์ด้านต่างๆ

ในรูปแบบ (format) ของ Microsoft Access กำหนดให้ฟอร์มเป็นออบเจ็คที่นำเอาส่วนที่เรียกว่า คอนโทรล (control) หรือส่วนควบคุม เช่น ปุ่มคำสั่ง ปุ่มตัวเลือก เป็นต้น มาประกอบกันเป็นรูปแบบที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เพื่อช่วยให้การทำงานร่วมกับข้อมูลบนซอฟต์แวร์นี้มีความถูกต้อง รัดกุม และตรงกับวัตถุประสงค์มากที่สุด (นันทนี แขวงโภกา, 2548)

ในการพัฒนาโปรแกรม ช่วยตัดสินใจ จะประยุกต์ใช้ฟอร์มสำหรับเป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้ใช้ (user) ทำการกรอก หรือแก้ไขข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำการพัฒนาบนฟอร์มที่ชื่อว่า frmAdd ด้วยภาษา Visual Basic for Application ซึ่งเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่มีอยู่ใน Microsoft Access 2003 ข้อดีของการให้ผู้ใช้ (user) ทำการกรอกข้อมูลต่างๆลงบนฟอร์มคือ ความง่ายในการกรอกข้อมูล อีกทั้งสามารถจัดแต่งข้อมูลบนได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าการกรอกข้อมูลลงในตารางโดยตรง

ข้อมูลที่จะกรอกลงบนฟอร์มนี้ได้แก่

- ข้อมูลของถนน เช่น หมายเลขทางหลวง ตอนควบคุม กิโลเมตรเริ่มต้น-สิ้นสุด แขวงการทางที่รับผิดชอบ เป็นต้น
- ความชารุด และวิธีการซ่อม
- ค่าก่อสร้าง
- คุณลักษณะของสายทาง เช่น ปริมาณการจราจร ความชุบชื้นของสายทาง ปริมาณการเพาพลาญน้ำมันที่ลดลง และ ปริมาณก๊าซคาร์บอน dioxide ที่ลดลง เป็นต้น
- รูปภาพของสายทาง (ถ้ามี)

ข้อมูลต่าง ๆ ที่กรอกลงไปจะถูกนำไปจัดเก็บไว้ในตารางข้อมูล ที่ตั้งชื่อว่า tblRoad ตัวอย่างฟอร์ม frmAdd แสดงดังรูป 5.2 ส่วน Source Code ของฟอร์มต่างๆ แสดงไว้ในภาคผนวก ค

The screenshot shows a Windows application window titled "DSS for Highway Maintenance - frmAdd : sheet". The main area is a grid-based form with various input fields. On the left side, there is a vertical toolbar with icons for file operations like Open, Save, Print, and Exit. The form itself has several sections and fields:

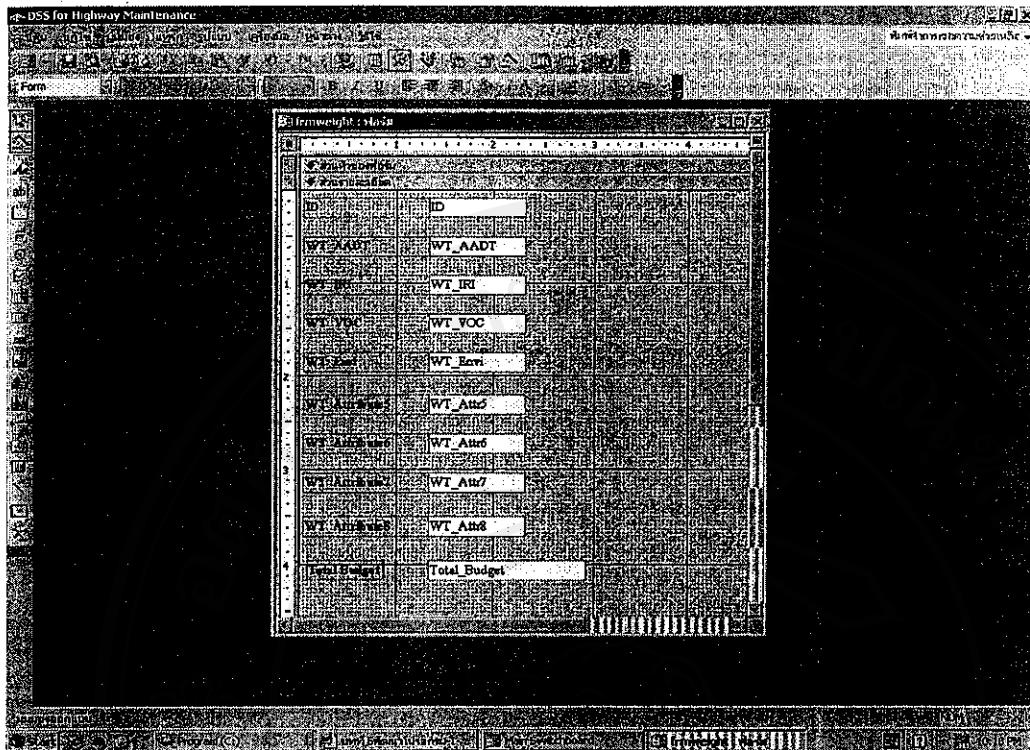
- Section 1:** Contains fields for Project\_ID, Province, Route\_ID, Control\_Section, Start, End, Route\_Name, Distress\_Condition, and Treatment\_Method.
- Section 2:** Contains fields for MDT, IRU, VOC, Env\_Locat, and three attribute fields labeled Attribute5, Attribute6, Attribute7, and Attribute8.
- Section 3:** Contains a field for M\_Cost.
- Section 4:** Contains a large text area for Remark.

รูป 5.2 ฟอร์ม frmAdd

### 5.1.2 ฟอร์มรับค่า Weight ของผลประโยชน์ และงบประมาณที่มี

เป็นฟอร์มสำหรับให้ผู้ใช้ (user) ทำการกรอกข้อมูลค่าน้ำหนัก (weight) ของผลประโยชน์ด้านต่างๆ และงบประมาณที่มี (budget) โดยทำการพัฒนาบนฟอร์มที่ชื่อว่า frmWeight หลังจากกรอกข้อมูลแล้วจะนำไปจัดเก็บไว้ในตาราง tblWeight ตัวอย่างฟอร์ม frmWeight แสดงดังรูป 5.3

**ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**  
 Copyright<sup>©</sup> by Chiang Mai University  
 All rights reserved



รูป 5.3 ฟอร์ม firmWeight

### 5.1.3 ตารางข้อมูล และตารางค่า Weight

ตาราง (table) เป็นออบเจกที่ใช้เก็บข้อมูลจริง โดยสามารถป้อนข้อมูลใหม่ แก้ไข ข้อมูลเดิม หรือแสดงผลข้อมูล โดยใช้ตาราง ได้โดยตรง ในระบบฐานข้อมูล 1 ระบบต้อง ประกอบด้วย ตารางอย่างน้อย 1 ตารางเสนอ และเนื่องจากตารางเป็นส่วนที่ใช้เก็บข้อมูลจริงใน ฐานข้อมูล จึงเป็นออบเจกที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะจะถูกนำไปใช้เป็นแหล่งข้อมูลของออบ- เจกอื่น ๆ เช่น ฟอร์ม หรือ รายงาน (report)

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้ใช้กรอกผ่านฟอร์ม ในข้อ 5.1.2 และ 5.1.3 จะถูกเก็บไว้ในตารางข้อมูล (tblRoad) และตารางค่า Weight (tblWeight) ตามลำดับ และดังรูป 5.4 และรูป 5.5

Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved

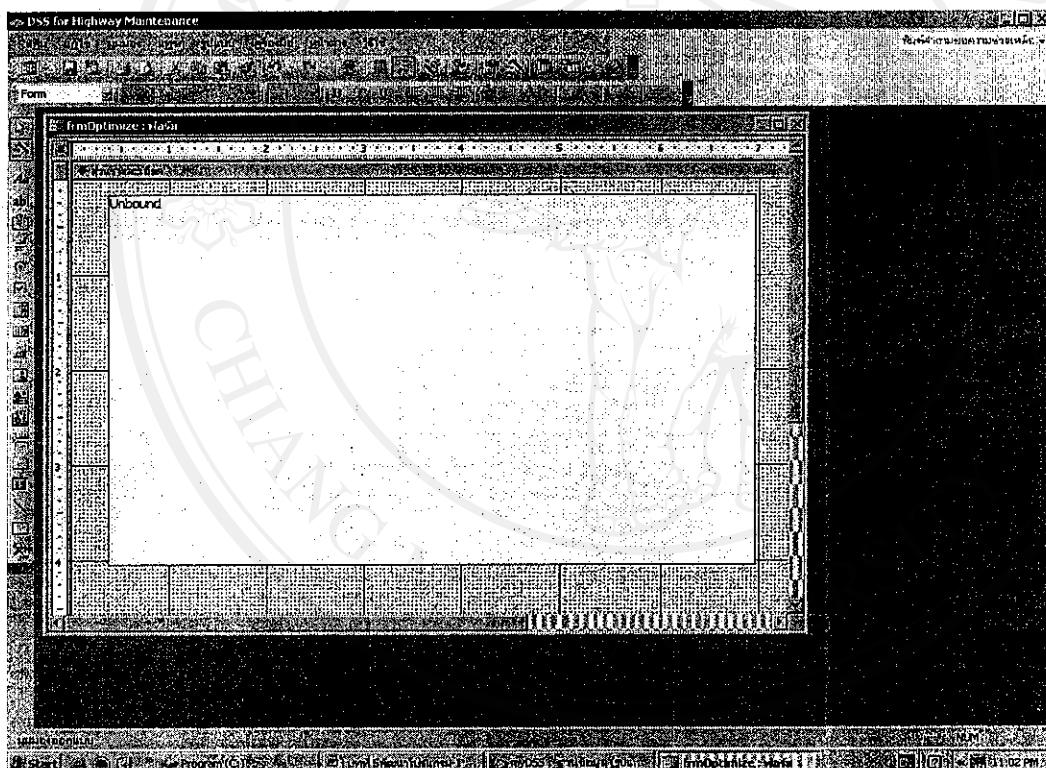
รูป 5.4 ตาราง tblRoad

รูป 5.5 ฟอร์ม tblWeight

#### 5.1.4 การคำนวณค่า Priority Index และการคำนวณหาค่าตอบที่เหมาะสม (optimization)

สำหรับขั้นตอนการคำนวณค่า Priority Index และกระบวนการ Optimization จะดำเนินการพัฒนาลงบนฟอร์ม frmOptimize (รูป 5.6) โดยพัฒนาโปรแกรมการคำนวณด้วยภาษา Visual Basic for Application (VBA) และในการคำนวณการคำนวณจะดึงข้อมูลจากตารางในหัวข้อ 5.3 มาใช้คำนวณ ตัวอย่างการพัฒนาโปรแกรมแสดงดังรูป 5.7 ซึ่ง Source Code ของโปรแกรมแสดงในภาคผนวก

สำหรับขั้นตอนการคำนวณหาค่าตอบที่เหมาะสม(optimization) นั้นสามารถสรุปเป็นขั้นตอนต่อๆ ไปได้ดังรูป 5.8



รูป 5.6 ฟอร์ม frmOptimize

Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved

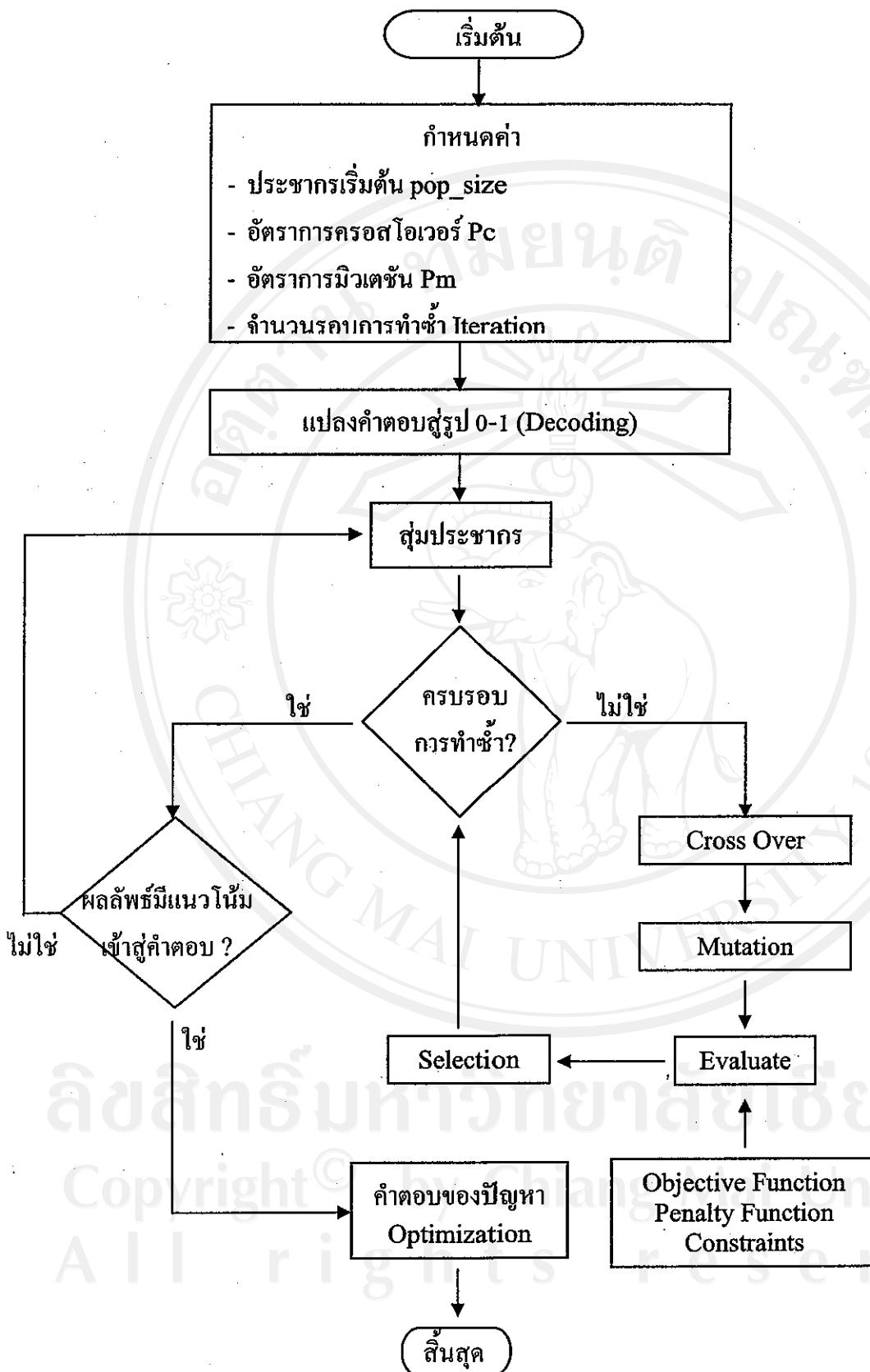
```

Microsoft Visual Basic - DSS for HHI - [Form frmOptimize (Code)]
Module: frmOptimize
Sub: cmdCal_Click()
Line: 1: Option Compare Database
Line: 2: Option Explicit
Line: 3: Dim cnn As ADODB.Connection
Line: 4: Dim rs As ADODB.Recordset
Line: 5:
Line: 6:
Line: 7: Private Sub cmdCal_Click()
Line: 8:     lstCalOpt.RowSource = ""
Line: 9:
Line: 10:    '*****CALCULATE PRIORITY INDEX*****
Line: 11:    Dim y() As Double
Line: 12:    Dim M_Cost()
Line: 13:    Dim ymin() As Double
Line: 14:    Dim ymax() As Double
Line: 15:    Dim Rec_num, i, j As Integer
Line: 16:    Dim crit, criti As String
Line: 17:
Line: 18:    Rec_num = DCount("Project_ID", "tblroad")
Line: 19:    ReDim y(Rec_num, 8) 'for 8 road attributes : AADT , Distress , Damage , VOC ...
Line: 20:    ReDim M_Cost(Rec_num)
Line: 21:
Line: 22:    'DEFINE DECISION MATRIX
Line: 23:    For i = 1 To Rec_num
Line: 24:        crit = "Project_ID = " & i 'define criteria in general term by string variable
Line: 25:        y(i, 1) = DLookup("AADT", "tblroad", crit)
Line: 26:        y(i, 2) = DLookup("IRI", "tblroad", crit)
Line: 27:        y(i, 3) = DLookup("VOC", "tblroad", crit)
Line: 28:        y(i, 4) = DLookup("Envi_Level", "tblroad", crit)
Line: 29:        y(i, 5) = DLookup("Attribute5", "tblroad", crit)
Line: 30:        y(i, 6) = DLookup("Attribute6", "tblroad", crit)
Line: 31:        y(i, 7) = DLookup("Attribute7", "tblroad", crit)
Line: 32:        y(i, 8) = DLookup("Attribute8", "tblroad", crit)
Line: 33:        M_Cost(i) = DLookup("M_Cost", "tblroad", crit)
Line: 34:    Next i

```

รูป 5.7 ตัวอย่าง Source Code ของ VBA ใน Microsoft Access

จัดทำโดย ศ.ดร. วิวัฒน์ พูลวรลักษณ์  
 Copyright © by Chiang Mai University  
 All rights reserved



รูป 5.8 ขั้นตอนการคำนวณหาคำต่อที่เหมาะสม(optimization)

### 5.1.5 ตารางแสดงคำตอบ

หลังจากที่โปรแกรมทำการคำนวณหาคำตอบของปัญหารีบร้อยแล้ว จะนำคำตอบไปเก็บไว้ในตารางแสดงคำตอบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับแสดงผลของคำตอบ ในรูปด้วยเลขและกราฟต่างๆ ตารางแสดงคำตอบมีชื่อว่า **tblRoad Query** แสดงดังรูป 5.9

Row	PointID	RouteID	ControlSection	SLN	Length	DATE	SLN_SLOPE	SLN_CROSSSLOPE	SLN_RADIU	SLN_CROWN	SLN_GA	SLN_GA1	ResultAAD
1	1039			100	44.600	50.000	32.5	6.5	45	21.7	32.75	0.4884433	0
2		1000	12	11.2	3.2	31	32			26.51	0.6869407	1	1
3		2000	15	43.3	11	102.2	47.6			73.17	0.5362576	0	
4		2000	15	5.6	4.2	25	20.2			24.39	0.4977494	1	
5		1500	13	9.1	6.1	19.8	34.4			29.27	0.6157252	1	
6		0	0	8.2	5.5	14.68	15.2			2.44	0.6033627	1	
7		0		7.3	3.8	42	24.1			15.61	0.6428571	1	
8		0		16.5	7.3	29	39.3			26.83	0.5734548	1	1
9		0		13.2	8.0	35	18.6			26.83	0.5156402	0	
10		0		107	6.9	48.1	5.6			17.07	0.5144493	1	1
11		0		9.4	8.3	9.9	15.5			14.18	0.4988166	1	
12		0		6.5	2.1	10.3	17.3			9.02	0.502971	1	
13		0		142	3.1	40.6	7.4			23.41	0.4842108	0	
14		0		5.8	6.1	15.7	2.6			2.44	0.4865907	1	
15		0		16.3	9.6	66.2	7.3			19.51	0.491622	1	
16		0		10.8	8.9	51.5	4.1			22.24	0.4771113	1	1
17		0		7.5	4.8	30	6.7			21.46	0.5002925	1	
18		0		3.6	2.6	20.6	1			3.66	0.4959708	1	
19		0		20.1	7.9	76.3	3.68			35.59	0.463942	0	
20		0		8.9	6.7	56.9	7.4			13.17	0.4916417	1	

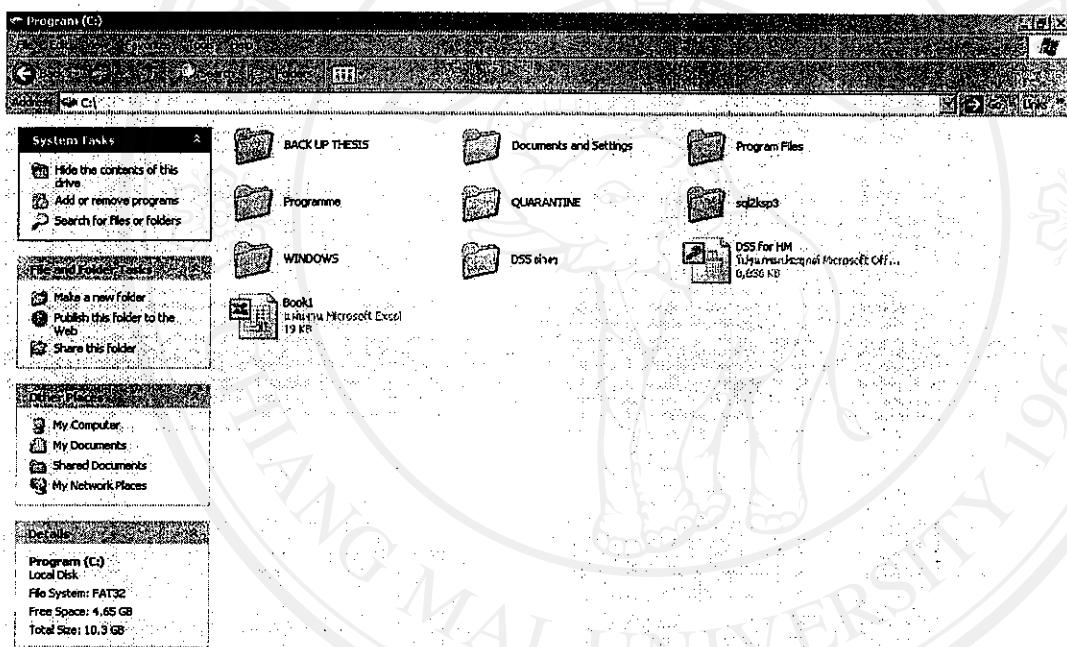
รูป 5.9 ตารางแสดงคำตอบ **tblRoad Query**

## 5.2 วิธีการใช้โปรแกรม

ขั้นตอนวิธีการใช้โปรแกรม สรุปได้ดังนี้

### 5.2.1 การติดตั้งโปรแกรม

เนื่องจากในขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ได้มีการกำหนด path (Path) ที่อยู่ของโปรแกรม ไว้ที่ ไดร์ C ของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงที่อยู่ของตารางฐานข้อมูล ดังนั้น ผู้ใช้จะต้องติดตั้งโปรแกรมมีชื่อว่า DSS for HM ไว้ ณ ไดร์ C ของเครื่องคอมพิวเตอร์เสนอ การติดตั้งจะใช้วิธีการเดียวกับการทำสำเนาแฟ้มข้อมูลทั่วไป คือ ใช้คำสั่ง Copy และ Paste ดังรูป 5.10

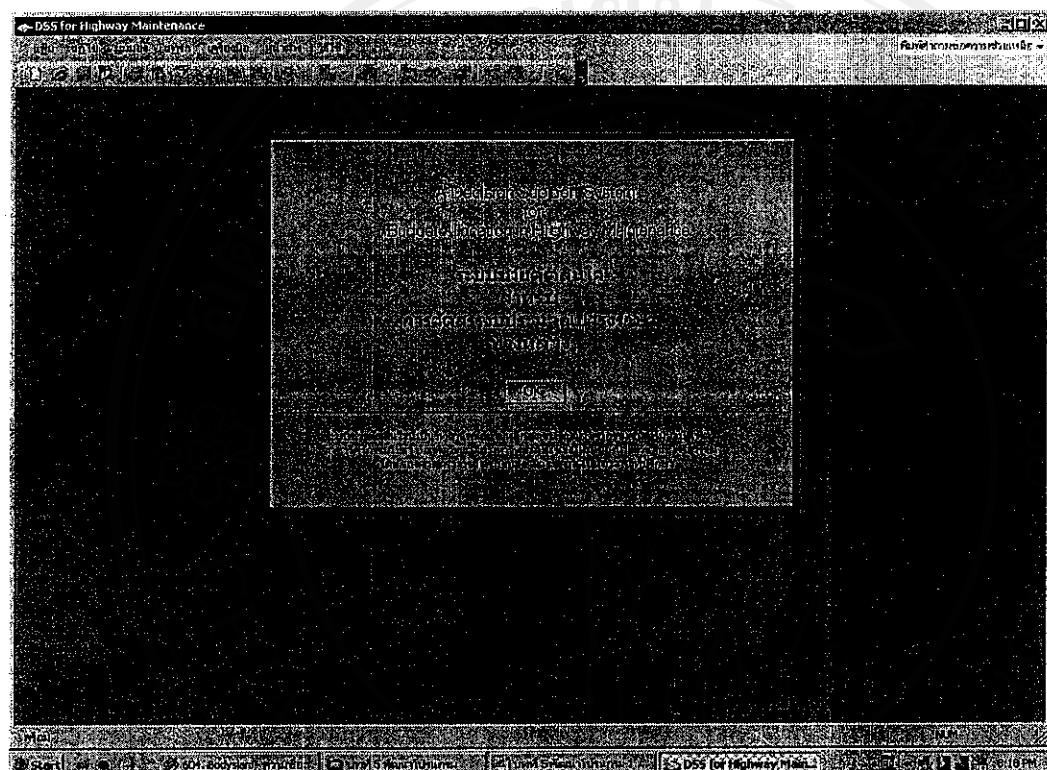


รูป 5.10 การติดตั้งโปรแกรมไว้ ณ ไดร์ C ของคอมพิวเตอร์

Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved

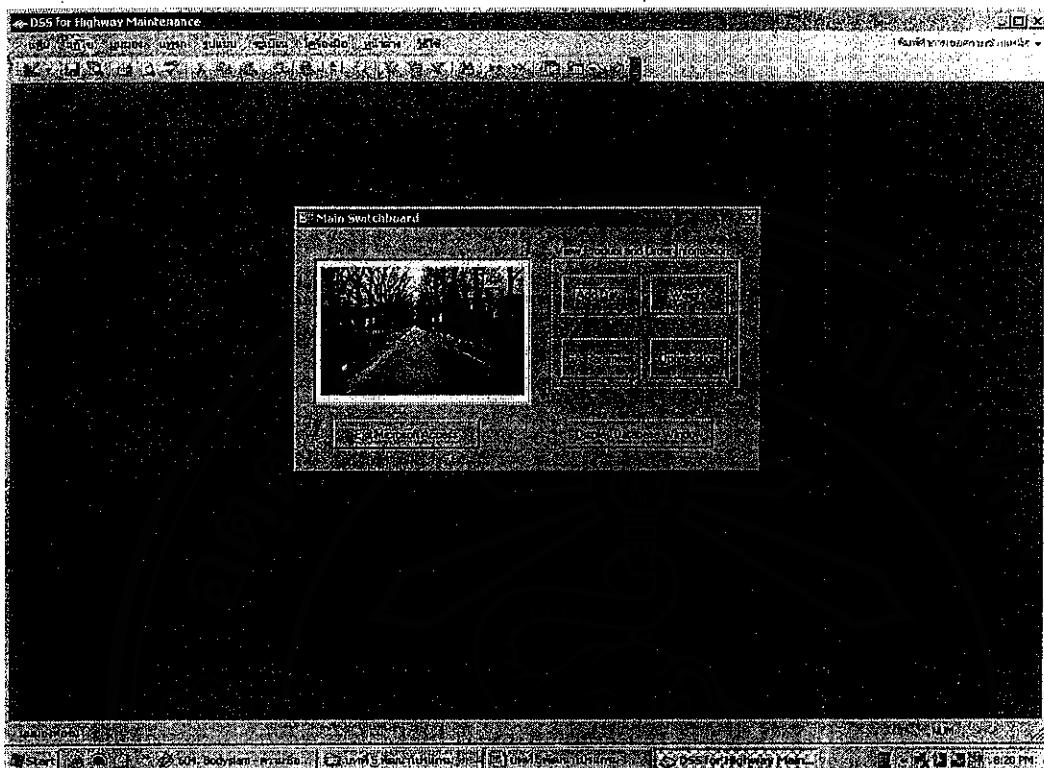
### 5.2.2 เปิดโปรแกรม

เมื่อเปิดโปรแกรมจะพบกับหน้าต่างแสดงข้อมูลทั่วไปของโปรแกรม และเมนู สวิตช์ บอร์ดเพื่อให้ผู้ใช้เลือกที่จะให้โปรแกรมดำเนินใจๆ ดังรูป 5.11 และ 5.12



รูป 5.11 หน้าต่างแสดงข้อมูลทั่วไปของโปรแกรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved



รูป 5.12 หน้าต่างแสดงเมนู สวิตช์บอร์ดของโปรแกรม

ฟอร์มสวิตช์บอร์ดจะมีปุ่มให้ผู้ใช้เลือกเพื่อดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- (1) ปุ่ม Add Data เป็นปุ่มสำหรับให้ผู้ใช้คลิกเลือกเพื่อที่จะป้อนข้อมูลลงฐานข้อมูล
- (2) ปุ่ม Weight เป็นปุ่มสำหรับให้ผู้ใช้คลิกเลือกเพื่อป้อนค่าน้ำหนัก (Weight) ของผลประโยชน์แต่ละด้าน และงบประมาณนำร่องทางที่มีอยู่ (Budget)
- (3) ปุ่ม GA Parameter เป็นปุ่มสำหรับให้ผู้ใช้คลิกเลือกเพื่อกำหนดค่าต่างๆ สำหรับกระบวนการคำนวณโดยวิธี Genetic Algorithm
- (4) ปุ่ม Optimization เป็นปุ่มสำหรับให้ผู้ใช้คลิกเลือกเพื่อการคำนวณหาคำตอบ Optimization

### 5.2.3 Add Data and Attribute

การป้อนข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูล ผู้ใช้สามารถป้อนข้อมูลทั่ว ๆ ไป ไฟล์ภาพถ่ายของสายทางนามสกุล .bmp และคุณลักษณะของสายทาง ผ่านหน้าต่างสำหรับป้อนข้อมูล หลังจากป้อนข้อมูลครบถ้วนทุกสายทางแล้วให้คลิกปุ่ม Exit เพื่้ออกจากหน้าต่างป้อนข้อมูล และเข้าสู่สวิตช์บอร์ด อีกครั้งหนึ่ง แสดงดังรูป 5.13

สำหรับช่องป้อนค่าคุณลักษณะของสายทาง งานวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาโปรแกรมให้สามารถป้อนค่าคุณลักษณะที่ผู้ใช้ให้ความสำคัญนำมาพิจารณา จำนวน 8 ค่าคุณลักษณะ ดังนี้

- AADT (veh/day)
- IRI (m/km)
- Fuel Reduction (L/day)
- CO<sub>2</sub> Reduction (kg/day)
- Attribute 5
- Attribute 6
- Attribute 7
- Attribute 8

โดยที่ สำหรับช่อง Attribute 5-8 สำหรับให้ผู้ใช้กรอกค่าสำหรับคุณลักษณะอื่นๆ ที่จะนำมาพิจารณา

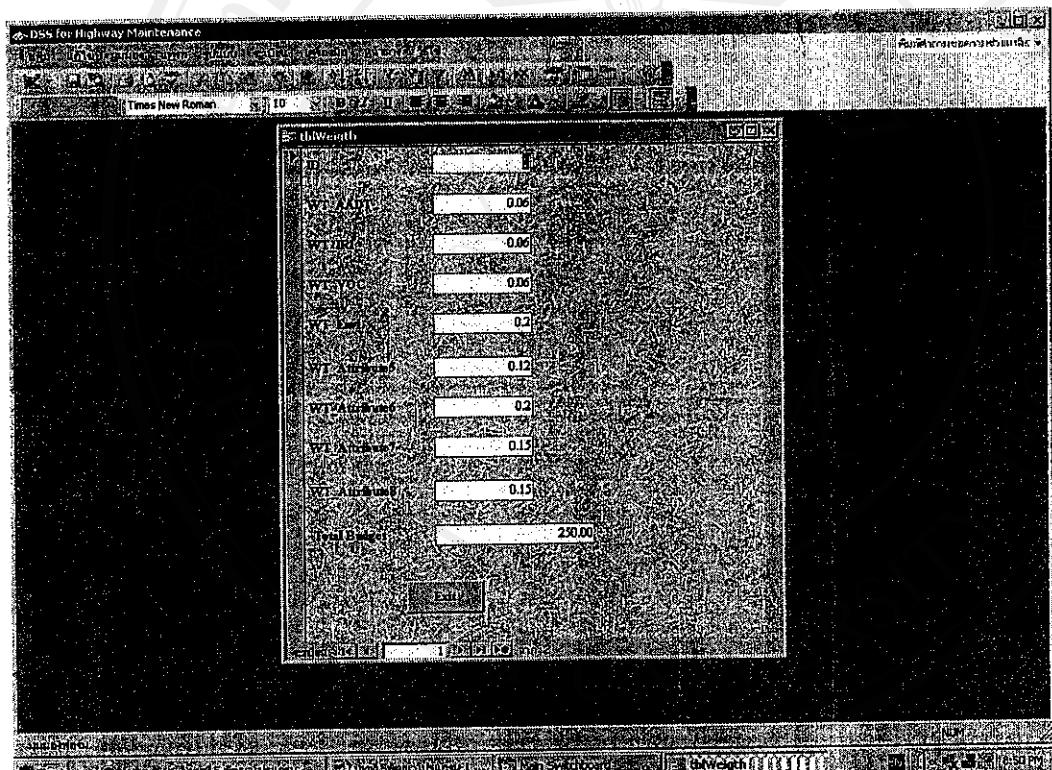
Detail		Attribute	
Project_ID	Project_ID	AADT (km/day)	Attribute
Province		IRI	
Route_ID	Route_ID	VOC	
Control_Section	Control_Section	Env_Leve	
Start	Start	Attributes	
End	End	Attribute6	
Route_Name	Route_Name	Attribute7	
Distress_Condition	Distress_Condition	Attribute8	
Treatment_Method	Treatment_Method	M_Cost	Remark

รูป 5.13 หน้าต่างสำหรับป้อนข้อมูลสายทาง

### 5.2.4 Weight

เป็นหน้าต่างสำหรับให้ผู้ใช้สามารถป้อนค่า Weight และ งบประมาณที่มีอยู่ ดังนี้

- WT\_AADT คือ ค่าน้ำหนักของ ปริมาณการจราจร
- WT\_IRI คือ ค่าน้ำหนักของ ความชุบระ
- WT\_VOC คือ ค่าน้ำหนักของค่าใช้จ่ายของผู้ใช้รถ (ปริมาณการใช้น้ำมัน)
- WT\_Envi คือ ค่าน้ำหนักของผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ปริมาณก๊าซ  
การบ่อนไดออกไซด์)
- Total Budget คือ งบประมาณที่มีอยู่



รูป 5.14 หน้าต่างสำหรับป้อนค่า Weight

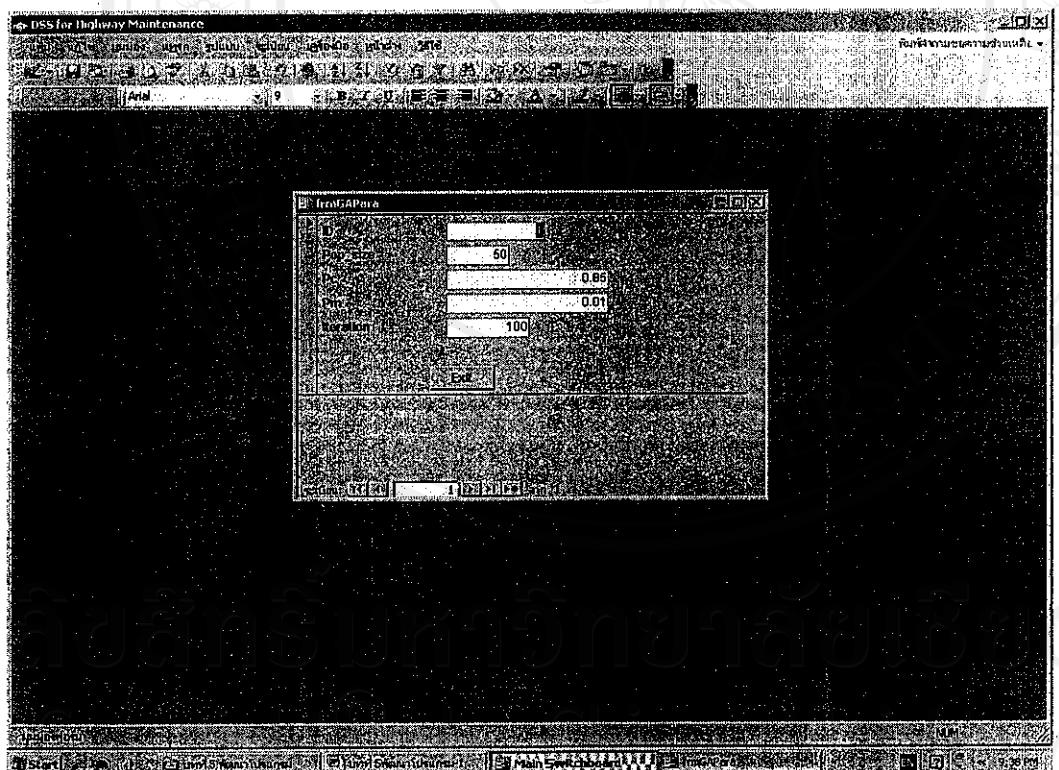
จัดทำโดย ดร. เอื้อย เชียงใหม่  
Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved

### 5.2.5 GA Parameter

เป็นหน้าต่างสำหรับให้ผู้ใช้สามารถป้อนค่าต่างๆ เกี่ยวกับกระบวนการ Genetic Algorithm (GA) ได้แก่

- Pop\_size คือ จำนวนประชากรเริ่มต้น ค่าที่แนะนำให้ใช้อยู่ในช่วง 10 – 50
- P<sub>c</sub> คือ อัตราการครอสโซเวอร์ ค่าที่แนะนำให้ใช้อยู่ในช่วง 0.8 – 0.9
- P<sub>m</sub> คือ อัตราการมิวเตชัน ค่าที่แนะนำให้ใช้คือ 0.01
- Iteration คือ จำนวนรอบการทำซ้ำของกระบวนการ GA ค่าที่แนะนำให้ใช้อยู่ในช่วง 100 – 1000 รอบ

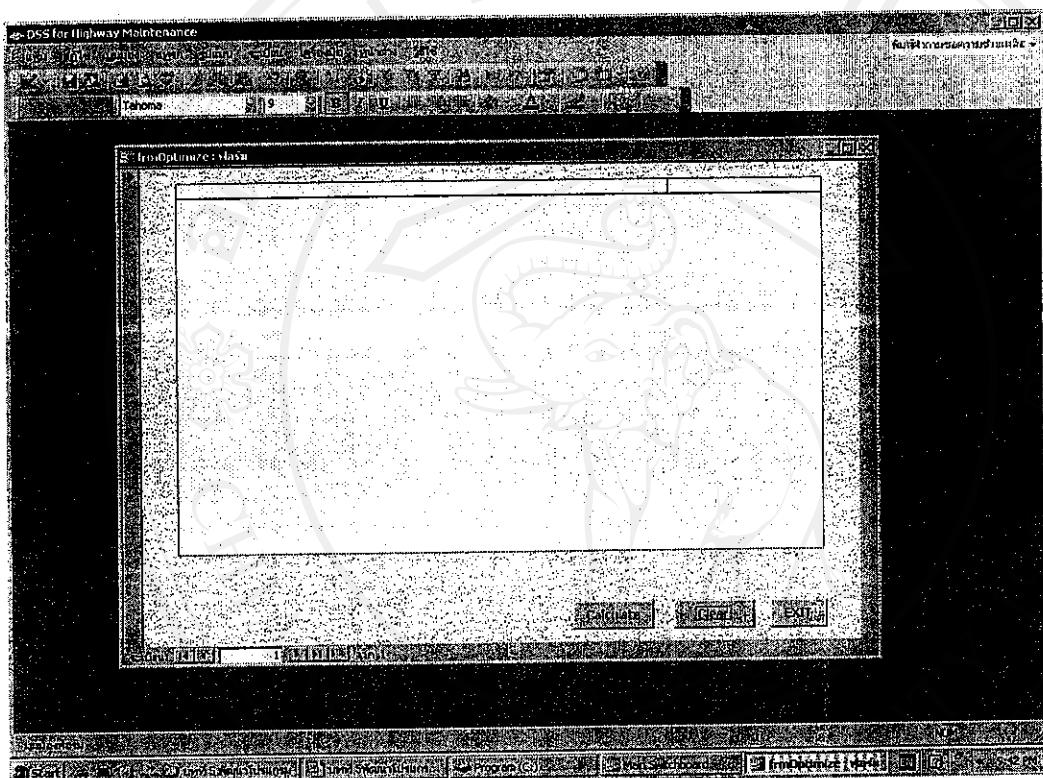
ค่า Pop\_size และ Iteration จะส่งผลกระทบต่อเวลาการประมวลผลของโปรแกรม โดยตรง โดยหากกำหนด ค่า Pop\_size และ ค่า Iteration ไว้สูง เวลาที่ใช้ในการประมวลผลก็จะนานขึ้น



รูป 5.15 หน้าต่างสำหรับป้อนค่า GA Parameter

### 5.2.6 Optimization

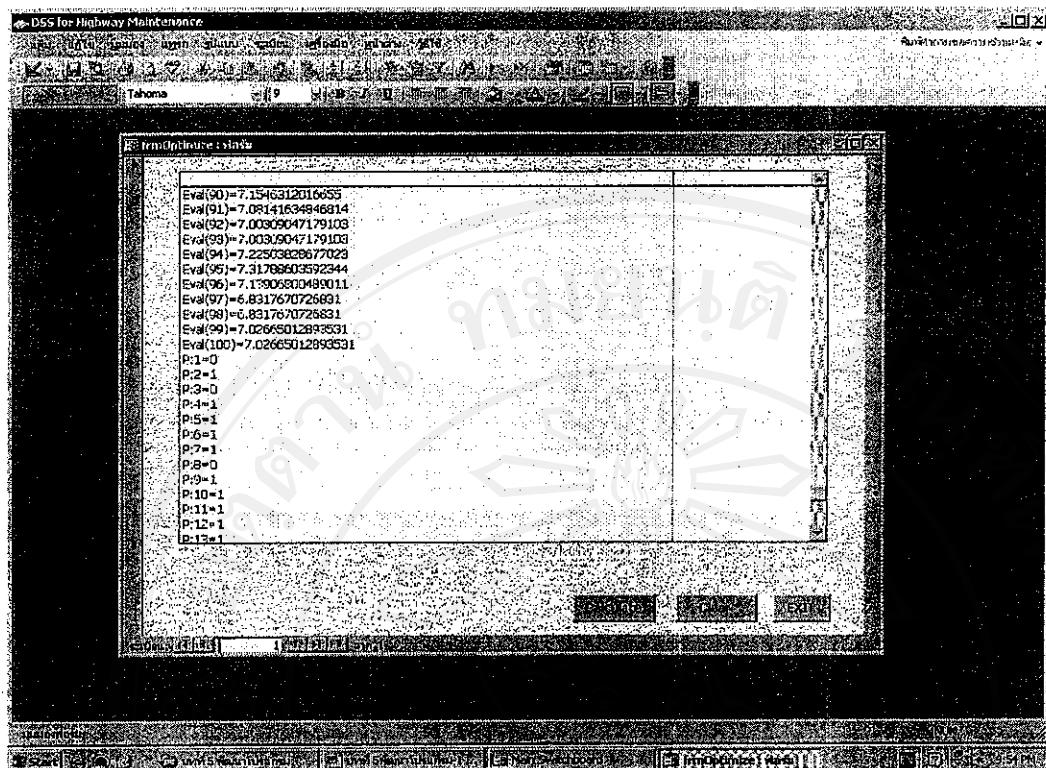
หลังจากที่ผู้ใช้ป้อนค่าต่างๆดังกล่าวข้างต้นเรียบร้อยแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนของการสั่งให้โปรแกรมคำนวณการคำนวณหาค่าตอบ ค่าความเหมาะสม โดยให้ผู้ใช้คลิกปุ่ม Calculate เพื่อคำนวณ คลิกปุ่ม Clear เพื่อล้างหน้าจอ และคลิก Exit เพื่ออกจากหน้าต่าง และกลับเข้าสู่ ส่วนต่อไป แสดงดังรูป 5.16



รูป 5.16 หน้าต่างสำหรับคำนวณ Optimization

เมื่อโปรแกรมคำนวณเรียบร้อยแล้วจะแสดงผลเป็นค่า Priority Index (PI) ของแต่ละโครงการ (Project ID) และแสดงผลลัพธ์ค่าตอบของปัญหาว่าโครงการใดบ้างจะถูกเลือก โดยโครงการที่ถูกเลือกจะแสดงค่า 1 ส่วนโครงการที่ไม่ถูกเลือกจะแสดงค่า 0 พร้อมทั้งค่า Objective Function ที่ได้รับ ซึ่งคือค่าผลรวมของ PI นั้นเอง

นอกจากนี้โปรแกรมจะแสดงผลการคำนวณค่า Evaluation ของแต่ละรอบการคำนวณ ของ GA เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะโน้มน้าวในการถูกเข้าของค่าตอบ ดังแสดงในรูป 5.17



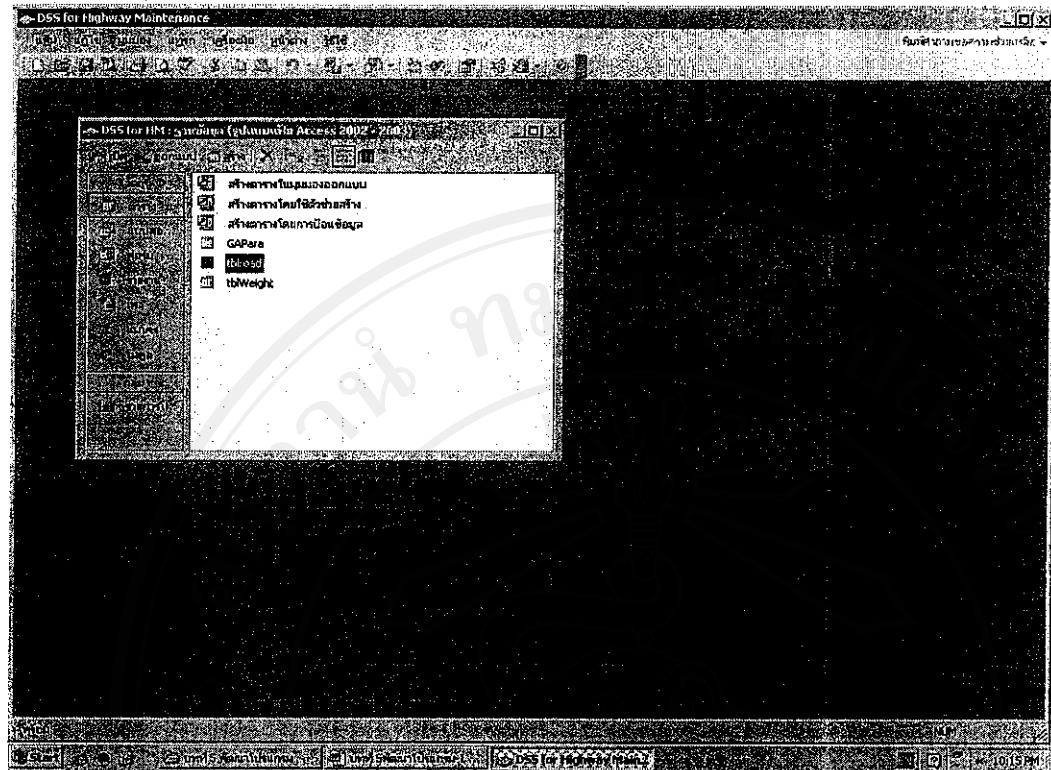
รูป 5.17 หน้าต่างแสดงผลการคำนวณ Optimization ทางเครื่องพิมพ์

ผู้ใช้สามารถสั่งให้โปรแกรมรายงานผลการคำนวณทางเครื่องพิมพ์ได้โดยมีขั้นตอนดังนี้

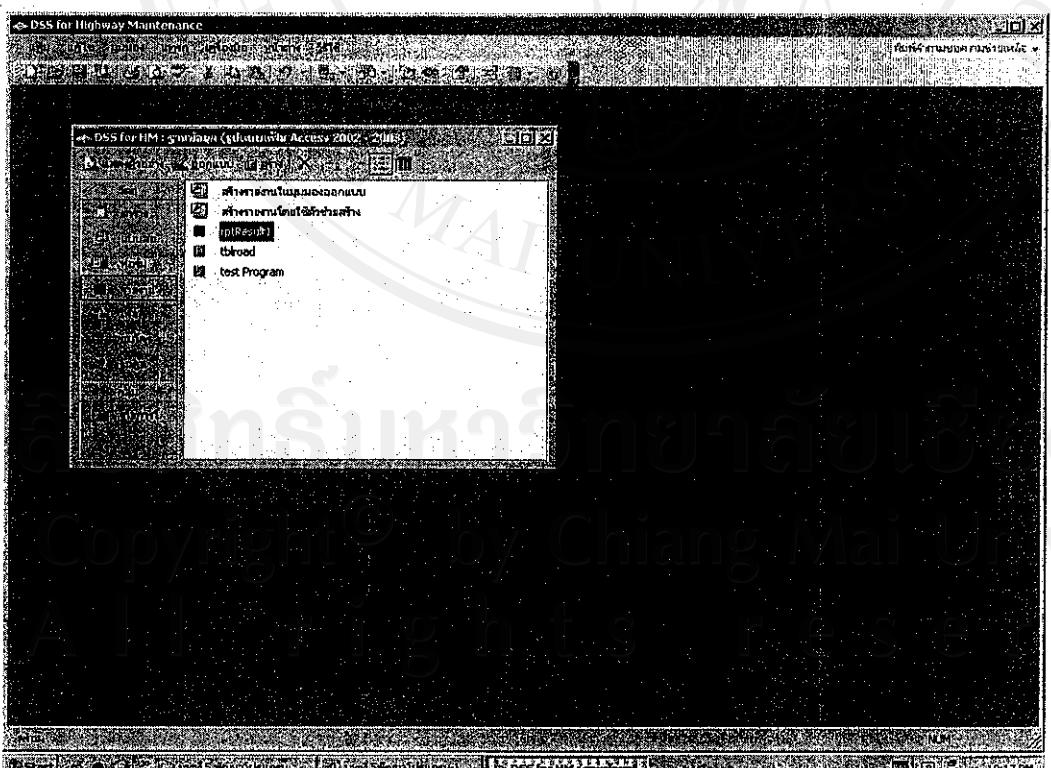
- ให้ผู้ใช้กดลับเข้าสู่ฟอร์ม สวิตช์บอร์ด แล้วคลิกปุ่ม Display Database Window โปรแกรมจะแสดงหน้าต่างดังรูป 5.18

- ให้คลิกเลือกปุ่ม “รายงาน” บนเมนูบริเวณด้านซ้ายมือของฟอร์ม จะปรากฏชื่อรายงานต่างๆที่มีอยู่ดังรูป 5.19

- ให้ดับเบิลคลิกเลือกชื่อรายงาน “ rptResult1 ” โปรแกรมจะแสดงรูปแบบก่อนพิมพ์ (Print Preview) ของรายงาน หากผู้ใช้ต้องการสั่งให้พิมพ์รายงานทางเครื่องพิมพ์ ให้คลิก เมนูบาร์ --- แฟ้ม > พิมพ์ หรือคลิกปุ่มที่มีสัญลักษณ์รูปเครื่องพิมพ์บนเมนูบาร์ ก็ได้ ดังรูป 5.20



รูป 5.18 หน้าต่างแสดง Database Window



รูป 5.19 หน้าต่างแสดง เมื่อคลิกปุ่มเมนู “รายงาน”

DSS for Highway Maintenance - [Highway Query]							
Select Project by where for All project highway database							
Result							
ProjectID	AAOT	IR	VOD	CO2	SL_Ori	PI	Result
1	36.9	0.4	45	51.7	200.0	0.0004	0
2	11.2	0.1	25	29.1	100.0	0.0004	1
3	42.3	0.05	101	47.6	100.0	0.0004	0
4	26	0.3	57	32.3	240.0	0.0002	1
5	31.1	0.7	102	34.4	200.0	0.0002	1
6	1.3	0.7	142	19.2	100.0	0.0002	1
7	1.2	0.1	42	16.1	100.0	0.0002	1
8	1.2	0.1	21	16.1	100.0	0.0002	1
9	1.2	0.1	39	17.1	100.0	0.0002	1
10	1.2	0.1	28	17.6	100.0	0.0002	1
11	1.2	0.1	67	16.6	100.0	0.0002	1
12	1.4	0.1	64	15.0	100.0	0.0002	1
13	1.2	0.1	103	17.3	90.0	0.0002	1
14	1.2	0.1	167	17.6	100.0	0.0002	1
15	1.2	0.1	113	17.4	100.0	0.0002	1
16	1.2	0.1	113	17.4	100.0	0.0002	1
17	1.2	0.1	57	17.6	100.0	0.0002	1
18	1.2	0.1	104	17	100.0	0.0002	1
19	1.2	0.1	70.1	16.6	200.0	0.0004	0
20	1.2	0.1	569	17.4	100.0	0.0004	1
<b>Total AAOT</b>		100.0	71.9	771.0	1100.0	200.0	0.0002
<b>Total Slides</b>		121	31.22	401.00	104.1	100.00	0.0002

รูป 5.20 หน้าต่างแสดงรูปแบบก่อนพิมพ์

### 5.2.8 การออกจากโปรแกรม

ผู้ใช้สามารถออกจากการโปรแกรม ได้เช่นเดียวกับการออกจากโปรแกรม ในโทรศัพท์ ออฟฟิศ ทั่วๆไปที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการวินโดว์โดยการคลิกบนเมนูบาร์ ---แฟ้ม > จบการทำงาน

### 5.3 การทดสอบความถูกต้องโปรแกรม

การทดสอบความถูกต้องของโปรแกรมนั้นจะแบ่งเป็น ทดสอบความถูกต้องของการคำนวณ ค่า Priority Index ของโครงการ และทดสอบความถูกต้องของการหาคำตอบของ問題 หมายความ Optimization ซึ่งการทดสอบความถูกต้องนั้นจะทำการทดสอบ โดยวิธีเปรียบเทียบผลการคำนวณของโปรแกรมกับผลการวิจัยของนักวิจัยที่ผ่านมาว่ามีความถูกต้องตรงกันหรือไม่ เพียงใด ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกผลการวิจัยของ Niemeier et al. (1995) มาศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อทดสอบความถูกต้องของโปรแกรม

#### 5.3.1 งานวิจัยที่นำมาทดสอบเปรียบเทียบความถูกต้องของโปรแกรม

Niemeier et al. (1995) ได้ศึกษาวิจัยการคัดเลือกโครงการนำร่องทาง ในการเพิ่งประมาณนำร่องทางมีจำกัด จึงศึกษาวิธีการคัดเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุด โดยกำหนดสมการเป้าหมายว่า จะคัดเลือกกลุ่มโครงการที่ให้ค่า Priority Index (PI) รวมทุกโครงการที่ถูกเลือกมากที่สุด โดยที่ไม่จำเป็นต้องเลือกโครงการที่มีค่า PI สูงเสมอไป

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาทดสอบคัดเลือกโครงการนำร่องทางจำนวน 20 โครงการ ที่ต้องการเพิ่งประมาณทั้งหมดจำนวน  $\$728.53 \times 10^4$  แต่มีงบประมาณจริงเพียง  $\$250 \times 10^4$  โดยค่า PI จะประเมินจากคุณลักษณะของทางหลวง จำนวน 8 คุณลักษณะ คือ

- Travel-time saving
- Additional persons moved
- Additional goods moved
- Vehicle-operating saving
- System Attribute Index (SAI)
- Accident Savings
- Maintenance Cost
- Project cost

ส่วนวิธีการหาคำตอบ Optimization ของปัญหา จะใช้วิธีการ 0-1 Integer Linear Programming โดยคำตอบจะอยู่ในรูป 0 และ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของการไม่ถูกเลือก และถูกเลือก ของโครงการ ตามลำดับ ข้อมูล ผลการคำนวณหาค่า PI และคำตอบ Optimization แสดงในตาราง 5.1 ถึง 5.3 ตามลำดับ

ตาราง 5.1 Project Raw Data ที่ 11: Niemeier et al. (1995)

Project Id	Travel-time saving (min)	Additional persons moved (100 persons)	Additional goods moved (100 tons)	Vehicle-operating saving (\$1,000)	SAI	Accident Savings (\$10,000)	Maintenance Cost (\$10,000)	Construction cost (\$10,000)
1	32.50	6.34	45.00	21.70	8.00	153.09	48.11	320.75
2	11.20	3.18	31.00	32.00	7.00	78.47	3.98	26.51
3	43.30	10.56	102.00	47.60	3.00	18.14	10.98	73.17
4	5.60	4.20	25.00	20.20	2.00	2.67	3.66	24.39
5	9.10	6.13	19.80	34.40	2.00	3.12	4.39	29.27
6	8.20	5.47	14.58	15.20	1.00	0.65	0.37	2.44
7	7.30	3.81	42.00	24.10	3.00	20.56	2.34	15.61
8	16.50	7.25	29.00	38.30	5.00	24.40	4.02	26.83
9	13.20	8.04	35.00	18.60	1.00	22.07	4.02	26.83
10	10.70	6.89	48.10	5.60	2.00	24.05	2.56	17.07
11	9.40	8.33	9.90	15.50	1.00	3.93	2.12	14.15
12	6.50	2.10	10.30	17.30	1.00	3.39	1.35	9.02
13	4.20	3.09	40.60	7.40	1.00	6.78	3.51	23.41
14	5.80	6.10	16.70	2.60	1.00	0.24	0.37	2.44
15	16.30	9.60	68.20	7.30	2.00	6.47	2.93	19.51

ตาราง 5.1 (๖๐) Project Raw Data ที่ ๔: Niemeier et al. (1995)

Project Id	Travel-time saving (min)	Additional persons moved (100 persons)	Additional goods moved (100 tons)	Vehicle-operating saving (\$1,000)	SAI	Accident Savings (\$10,000)	Maintenance Cost (\$10,000)	Construction cost (\$10,000)
16	10.80	8.92	51.50	4.10	1.00	2.39	3.34	22.24
17	7.50	4.77	30.00	8.70	1.00	2.70	3.22	21.46
18	3.60	2.60	20.60	1.00	2.00	0.32	0.55	3.66
19	20.10	7.85	76.30	3.68	1.00	0.10	5.49	35.59
20	8.90	6.70	56.90	7.40	1.00	4.98	1.98	13.17
Sum	260.80	121.92	772.68	332.68	46.00	378.51	109.28	728.53
Weight (sum=1)	0.06	0.06	0.06	0.20	0.12	0.20	0.15	0.15

**ตาราง 5.2 Project Funding** ที่มา: Niemeier et al. (1995)

Project ID	Priority Index	Result	Construction Cost (\$10,000)
1	0.4771	0	320.75
2	0.6906	1	26.51
3	0.5398	0	73.17
4	0.4988	1	24.39
5	0.5171	0	29.27
6	0.5037	1	2.44
7	0.5439	1	15.61
8	0.5752	0	26.83
9	0.5210	0	26.83
10	0.5154	1	17.07
11	0.4995	1	14.15
12	0.5035	1	9.02
13	0.4852	1	23.41
14	0.4869	1	2.44
15	0.4951	1	19.51
16	0.4780	1	22.24
17	0.4824	1	21.46
18	0.4863	1	3.66
19	0.4652	0	35.59
20	0.4925	1	13.17

ตาราง 5.3 Objective Level Obtained by Model ที่ 1: Niemeier et al. (1995)

	Travel-time saving (min)	Additional persons moved (100 persons)	Additional goods moved (100 tons)	Vehicle-operating saving (\$1,000)	SAI	Accident Savings (\$10,000)	Maintenance Cost (\$10,000)	Construction cost (\$10,000)	Budget (\$10,000)
<b>Sum All Project</b>	260.8	121.92	772.68	332.68	46.00	378.51	109.28	728.53	250.00
<b>Sum Selected Project</b>	126.00	75.79	465.30	168.40	26.00	157.60	32.30	215.08	250.00

### 5.3.2 ขั้นตอนการป้อนค่าแก้โปรแกรม

- นำข้อมูลคุณลักษณะทั้ง 8 คุณลักษณะของแต่ละโครงการ จากตาราง 5.1 ป้อนสู่โปรแกรมผ่านหน้าต่าง AddData ในช่องสำหรับให้ป้อนค่า Road Attribute

- ป้อนค่าน้ำหนักของแต่ละคุณลักษณะ ตามตาราง 5.1 สู่โปรแกรม ผ่านหน้าต่าง Weight
- กำหนดค่า GA Parameter ดังนี้

Pop_size	=	50
Pc	=	0.85
Pm	=	0.01
Iteration	=	100

- คำนวณหาค่า Priority Index และ คำตอบ Optimization ผ่านหน้าต่าง Optimization
- รายงานผลการคำนวณ Optimization ทางเครื่องพิมพ์

### 5.3.3 ผลการทดสอบโปรแกรม

หลังจากสั่งให้โปรแกรมคำนวณค่า และแสดงผลเรียบร้อยแล้ว ปรากฏผลคำตอบดังรูป 5.21 ซึ่งการแสดงผลทางเครื่องพิมพ์แสดงในภาคผนวก เมื่อนำผลลัพธ์จากการคำนวณด้วยโปรแกรมมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของ Niemeier et al. (1995) สามารถสรุปผลคำตอบ และเปรียบเทียบความถูกต้องได้ แสดงดังตาราง 5.4 และ 5.5

DSS for Highway Maintenance [tblload Query]

Decision Support System for Allocation in Highway Maintenance

ผลลัพธ์ไม่ทราบ

Result							
Project_ID	TravelT.	Perkmou.	Comov.	V. safe?	Pro_Cost	PI	Result
1	32.3	634	45	217	320.75	0.46844	0
2	11.3	3.18	31	31	26.51	0.66944	1
3	43.3	10.56	102.2	47.6	75.37	0.31627	0
4	5.6	4.2	25	26.2	24.39	0.69775	1
5	9.1	6.13	29.8	34.4	29.27	0.51573	1
6	8.2	54.7	14.98	15.2	24.4	0.50326	1
7	7.3	38.1	42	24.1	15.61	0.54286	1
8	16.5	7.25	29	38.3	36.82	0.57343	1
9	13.2	8.04	35	18.6	26.83	0.51965	0
10	10.7	6.89	48.1	5.6	17.07	0.51449	1
11	9.8	6.33	9.9	15.5	16.15	0.46682	1
12	6.5	21	30.3	17.3	9.02	0.50297	1
13	14.2	3.09	40.6	7.4	23.41	0.48421	0
14	5.8	6.1	35.7	2.9	2.44	0.68658	1
15	16.3	9.6	69.2	7.3	19.51	0.69410	1
16	10.8	6.92	31.5	4.1	22.24	0.47711	1
17	7.5	4.77	30	8.7	21.46	0.50029	1
18	3.6	2.6	20.6	1	3.66	0.68397	1
19	20.1	7.85	26.3	3.89	35.59	0.43944	0
20	8.9	6.7	55.9	7.4	13.17	0.49184	1
Sum All Proj	260.7	121.9	773.68	322.68	727.52	10.34665	
Sum Selected	137.4	86.05	473.58	233.7	247.77	7.372335	15

รูป 5.21 หน้าต่างแสดงรูปแบบก่อนพิมพ์ของผลการทดสอบโปรแกรม

ตาราง 5.4 เมรี่ยบเทียบผลการคำนวณผลลัพธ์ของโปรแกรมกับงานวิจัยที่ผ่านมา

Project ID	Niemeier , et al (1995)		ผลการทดสอบโปรแกรม		Construction Cost (\$10,000)
	Priority Index	Result	Priority Index	Result	
1	0.4771	0	0.4684	0	320.75
2	0.6906	1	0.6869	1	26.51
3	0.5398	0	0.5363	0	73.17
4	0.4988	1	0.4978	1	24.39
5	0.5171	0	0.5157	1	29.27
6	0.5037	1	0.5034	1	2.44
7	0.5439	1	0.5429	1	15.61
8	0.5752	0	0.5734	1	26.83
9	0.5210	0	0.5196	0	26.83
10	0.5154	1	0.5145	1	17.07
11	0.4995	1	0.4988	1	14.15
12	0.5035	1	0.5030	1	9.02
13	0.4852	1	0.4842	0	23.41
14	0.4869	1	0.4866	1	2.44
15	0.4951	1	0.4942	1	19.51
16	0.4780	1	0.4771	1	22.24
17	0.4824	1	0.5003	1	21.46
18	0.4863	1	0.4860	1	3.66
19	0.4652	0	0.4639	0	35.59
20	0.4925	1	0.4918	1	13.17
Sum	10.2572	14	10.2448	15	728.53

ตาราง 5.5 เปรียบเทียบผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินการด้วยโปรแกรมกับงานวิจัยที่ผ่านมา

	Travel-time saving (min)	Add. persons moved (100 persons)	Add. goods moved (100 tons)	Vehicle-operating saving (\$1,000)	SAI	Accident Savings (\$10,000)	Mainten. Cost (\$10,000)	PI	Construction cost (\$10,000)	Budget (\$10,000)
<b>Sum All Project</b>	260.8	121.92	772.68	332.68	46.00	378.51	109.28	10.2572	728.53	250.00
<b>Sum Selected Project Niemeier , et al (1995)</b>	126.00	75.79	465.30	168.40	26.00	157.60	32.30	7.1673	215.08	
<b>Sum Selected Project โครงการอนุรักษ์ป่าไม้</b>	137.40	86.05	473.58	233.70	32.00	178.34	37.18	7.7723	247.77	

### 5.3.4 สรุปผลการทดสอบโปรแกรม

จากตารางที่ 5.4 และ 5.5 สามารถสรุปผลการทดสอบโปรแกรมเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของ Niemeier et al. (1995) ได้ดังนี้

ก. ผลการคำนวณค่า Priority Index ของทุกโครงการมีความใกล้เคียงกัน อาจมีผลต่างกันบ้างในทศนิยม ตำแหน่งที่ 2 หรือ 3 สาเหตุอาจเกิดจากการปัดเศษในการคำนวณไม่ตรงกัน โดยโปรแกรม Microsoft Access ที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมในครั้งนี้สามารถคำนวณโดยมีความละเอียดของทศนิยมถึง 15 ตำแหน่ง

ข. ผลการคำนวณหาคำตอบ Optimization ในการเลือกโครงการพบว่ามีความคล้ายคลึงกันกับผลการวิจัยของ Niemeier et al. (1995) ซึ่งจะมีโครงการที่ได้รับคัดเลือกจำนวน 14 โครงการ ในขณะที่ ผลการคำนวณของโปรแกรมจะมีโครงการที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 15 โครงการ โดยผลการคัดเลือกโครงการที่ 5-8 และ 13 มีความแตกต่างกัน สาเหตุ เป็นผลมาจากการวิธีการวิเคราะห์หาคำตอบที่แตกต่างกันระหว่างวิธีการ 0-1 Integer Linear Programming จากผลการวิจัยที่นำมาเปรียบเทียบ และวิธีการ Genetic Algorithm ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสำหรับวิธี Optimization แต่ละวิธีจะให้คำตอบ (optimum point) ที่คล้ายกัน โดยไม่จำเป็นต้องเหมือนกันที่เดียว (Chan et al. 2001)

ค. จากตารางที่ 5.5 จะเห็นได้ว่าเมื่อจำนวนโครงการที่ถูกเลือกแตกต่างกัน ก็ส่งผลให้ผลประโยชน์รวมในด้านต่างๆ ที่ได้รับมีความแตกต่างกันไปด้วย โดยผลประโยชน์รวมในแต่ละด้านที่ได้รับเมื่อคำนวณโดยโปรแกรมจะสูงกว่าผลการวิจัยที่นำมาเปรียบเทียบ โดยที่ค่าก่อสร้างที่ใช้ไม่เกินกว่างบประมาณที่มีอยู่